

Sygn. akt I C 284/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lipca 2015 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy – Woli w Warszawie Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Monika Borowska

Protokolant: Piotr Kawecki

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 lipca 2015 r. w Warszawie.

sprawy z powództwa (...) w W.

przeciwko M. B. (1)

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej M. B. (1) na rzecz powoda (...) - (...) w W. kwotę 224,40 zł (dwieście dwadzieścia cztery złote 40/100 groszy) wraz z odsetkami w wysokości ustawowej od dnia 01 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty;

II. odstępuje od obciążania pozwanej kosztami procesu;

SSR Monika Borowska

Sygn. akt: I C 284/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 08 września 2014 r. wniesionym w Elektronicznym Postępowaniu Upominawczym do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny, powód (...) (...) w W. wniósł o zasądzenie od pozwanej M. B. (1) kwoty 224,40 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 01 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu strona powodowa podała, że pozwana w dniu 17 grudnia 2013 r. korzystała z komunikacji miejskiej, nie posiadając ważnego dokumentu przewozu. W związku z powyższym, M. B. (1) została wezwana do zapłaty kwoty 220,00 zł tytułem opłaty dodatkowej oraz należności przewozowej w wysokości 4,40 zł. Powód wyjaśnił, że domaga się opłaty dodatkowej, należności przewozowej oraz odsetek ustawowych od całej kwoty od dnia upływu terminu jej płatności do dnia rzeczywistej zapłaty (pozew k. 2v-3).

Nakazem zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym z dnia 30 września 2014 r. wydanym w sprawie (...)Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie orzekł zgodnie z żądaniem pozwu (nakaz zapłaty k. 4).

W przepisany terminie w dniu 10 listopada 2014 r. M. B. (1) wywiodła sprzeciw od wydanego nakazu zapłaty podnosząc, że nie jest dłużna powodowi żadnych pieniędzy i nie ciąży na niej wobec powoda żadne zobowiązania. Pozwana wniosła o oddalenie powództwa (sprzeciw k. 4v).

Postanowieniem z dnia 21 listopada 2014 r. Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie wydanym w sprawie (...), wobec skutecznego wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty przez pozwaną, uchylił nakaz zapłaty z dnia 30 września 2014 r. i przekazał rozpoznanie sprawy do tutejszego Sądu (postanowienie k. 7).

Po wezwaniu w trybie art. 505³⁷ § 1 k.p.c. powód uzupełnił braki formalne pozwu.

Pismem procesowym powoda z dnia 30 marca 2015 r. (data prezentaty biura podawczego) podniesione zostało, że w dniu 17 grudnia 2014 r. pozwana nie legitymowała się odpowiednim i ważnym dokumentem przewozu, dlatego też kontroler słusznie i zasadnie nałożył na pozwaną opłatę dodatkową. Wskazane również zostało, że sam fakt odmowy podpisania przez pozwaną wezwania do zapłaty wystawionego w dniu 17 grudnia 2013 r. pozostaje bez wpływu na skutki prawne tego dokumentu (pismo procesowe k. 22, 23).

W piśmie procesowym z dnia 07 kwietnia 2015 r. (data prezentaty biura podawczego) pozwana podniosła, że samotnie wychowuje czwórkę dzieci z czego jedno z nich posiada orzeczenie o niepełnosprawności. Dodała też, że jej dzieci korzystają z darmowych przejazdów w liniach (...) ze względu na zwolnienia z opłaty za bilety wynikających z regulacji (...) (pismo procesowe k. 28).

Pismem procesowym z dnia 01 lipca 2015 r. powód wskazał, że uprawnienie do bezpłatnych przejazdów środkami komunikacji miejskiej w (...) W. przysługuje opiekunowi dzieci i młodzieży dotkniętej inwalidztwem lub niepełnosprawnością, który podróżuje z uprawnionym. Ponad to uprawnienie do bezpłatnych przejazdów przysługuje również opiekunowi dzieci i młodzieży dotkniętych inwalidztwem, który podróżuje po uprawnionego lub po jego odwiezieniu do wskazanych w Uchwale miejsc- na podstawie odpowiedniego zaświadczenia (pismo procesowego k. 54, 55).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 grudnia 2013 r., po godzinie 16:00 pozwana M. B. (1) korzystała z komunikacji miejskiej - linii (...) (nr pojazdu (...)) na trasie (...) - (...). Po wejściu do pojazdu zajęła miejsce stojące, nie kasując jednocześnie biletu uprawniającego do korzystania z środków transportu komunikacji miejskiej. Następnie została przeprowadzona kontrola, w wyniku której kontroler działający na zlecenie (...) wystawił dla pozwanej wezwanie do zapłaty należności przewozowej i opłaty dodatkowej w łącznej kwocie 224,40 zł z uwagi na brak ważnego biletu. Na wezwaniu wskazano, że kontrolowanym pasażerem była M. B. (1), zamieszkała przy ul. (...) w W., która okazała dowód osobisty seria (...). Kontrolowana odmówiła podpisu pod wezwaniem do zapłaty. Jak wynika z wezwania do zapłaty M. B. (1) podróżowała sama, nie legitymowała się żadnymi zaświadczeniami, a trasa jej podróży pozostawała bez związku z odbiorem osób uprawnionych do bezpłatnych przejazdów komunikacją transportu miejskiego w (...) W..

Dowód: wezwanie do zapłaty nr (...) k. 24.

M. B. (1) spełniała warunki wymagane dla pozytywnego rozpoznania wniosku o wydanie Karty Dużej Rodziny i organ administracji publicznej właściwy ze względu na miejsce jej zamieszkania kartę taką wydał wskazując, że obowiązuje ona bezterminowo.

Dowód: Karta Dużej Rodziny o nr (...) k. 40,41.

M. B. (1) samotnie wychowuje czwórkę małoletnich dzieci z czego wobec jednego z nich - córki A. B. - miejski zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności wydał „legitymację osoby niepełnosprawnej, która nie ukończyła 16 roku życia”. Legitymacja obowiązuje do dnia 26 listopada 2017 r. Legitymacja upoważnia do korzystania ze wskazanych odrębnymi przepisami ulg i uprawnień.

Dowód: Oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku i źródłach utrzymania k. 49v, Legitymacja osoby niepełnosprawnej o nr (...) k. 40,41).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołaną wyżej kserokopie dokumentu w postaci wezwania do zapłaty, kserokopii legitymacji osoby niepełnosprawnej - córki pozwanej A. B. oraz kserokopii Karty Dużej Rodziny wystawionej na pozwaną M. B. (1) a także oświadczenie o stanie rodzinnym majątkowym i źródłach utrzymania na okoliczność ilości osób pozostających na utrzymaniu pozwanej.

Sąd pominął dowody przedłożone przez pozwaną w postaci kserokopii biletu (...) syna pozwanej M. B. (2) (k. 38) oraz kserokopii (...) karty miejskiej o numerze (...) (k. 49), jako pozostające bez znaczenia dla rozpoznania niniejszej sprawy. Wskazane kserokopie stanowią o posiadaniu przez syna pozwanej karty miejskiej, co z uwagi na spór w sprawie, który dotyczy zasadności wystawienia wezwania do zapłaty wobec pozwanej pozostaje bez znaczenia dla jego rozstrzygnięcia.

W ocenie Sądu twierdzenia pozwanej, jakoby niesłusznie zostało wystawione wobec niej wezwanie do zapłaty, nie zasługują na wiarę. Zauważyć bowiem należy, że M. B. (1) raz podnosi, że tego dnia w ogóle nie korzystała z komunikacji miejskiej, zaś innym razem, że korzystała, ale nie jest prawdą, jakoby nie miała ważnego biletu. Zeznania te są wewnętrznie sprzeczne, a przy tym nie znajdują potwierdzenia w materiale dowodowym uznanym przez Sąd za wiarygodny. Żadnych wątpliwości niniejszego Sądu nie budzi fakt, że M. B. (1) w dniu 17 grudnia 2014 r. korzystała z komunikacji miejskiej. Zauważyć bowiem należy, że na wezwaniu do zapłaty znajdują się prawidłowe dane pozwanej, co zdaniem Sądu oznacza, że kontroler był w posiadaniu dowodu osobistego pozwanej. Przy tym odnotować wypada, że M. B. (1) nie podniosła, jakoby zgubiła dowód tożsamości, wobec Sąd uznał, że sama go dała podczas kontroli kontrolerowi. To z kolei oznacza, że ww. dnia korzystała z komunikacji miejskiej. Sąd nie uznał też za prawdziwe twierdzenia pozwanej, że podczas kontroli miała ona ważny bilet. To twierdzenie stoi w sprzeczności z treścią wezwania do zapłaty, gdzie nie odnotowano załączenia biletu np. ulgowego czy w ogóle biletu. Nadto, podnieść należy, że z pism pozwanej wynika, że według niej przysługuje jej uprawnienie do ulg podczas przejazdu. Tymczasem twierdzenie to jest jedynie częściowo prawdziwe - o czym będzie mowa w dalszej części uzasadnienia. Przypomnieć też należy, że z ustalonego w sprawie stanu faktycznego nie wynika, aby tego dnia stanowiła ona opiekuna dla swojego małoletniego niepełnosprawnego dziecka. Z tego też względu Sąd uznał, że powyższe twierdzenie - tj., że posiadała ważny bilet - pozwana wymyśliła na potrzeby niniejszego postępowania, przyjmując je jako swoją linię obrony. Okoliczności tych nie poparła jednak żadnymi dowodami. Z tego względu, Sąd twierdzenia pozwanej uznał za nie polegające na prawdzie.

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Zgodnie z treścią przepisu art. 16 ust 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (t. jedn. – Dz. U. z 2012 r., poz. 1193 ze zm.) umowę przewozu zawiera się poprzez nabycie biletu na przejazd, jak również poprzez samo zajęcie miejsca w środku transportowym, jeżeli nie określono innych szczególnych warunków dostępu do środka transportowego. W myśl art. 33a ust. 3 powołanej ustawy - w razie stwierdzenia braku odpowiedniego dokumentu przewozu przewoźnik lub organizator publicznego transportu zbiorowego albo osoba przez niego upoważniona pobiera właściwą należność za przewóz i opłatę dodatkową albo wystawia wezwanie do zapłaty.

Jak już wyżej zaznaczono, ze stanu faktycznego ustalonego przez Sąd wynika, że pozwana w dniu 17 grudnia 2013 r. korzystała z komunikacji miejskiej, nie posiadając ważnego dokumentu przewozu (tj. skasowanego biletu). Wobec powyższego ciążył na niej obowiązek uiszczenia na rzecz miasta (...) W. opłaty za przewóz czy to poprzez skasowanie biletu jednorazowego czy też aktywowanie biletu okresowego. Obowiązek taki wynika w szczególności z § 21 ust. 1, § 22 ust. 1 i § 24 ust. 1 Regulaminu przewozu osób i bagażu środkami lokalnego transportu zbiorowego w (...) W., wydanego na podstawie uchwały nr (...) W. dnia 22 listopada 2012 r. obowiązującej od 01 stycznia 2013 r. (Dz. Urz. Woj. M.. z 2012 r., poz. 8629). Zgodnie bowiem z treścią ww. przepisów, podczas przejazdu pojazdem lub przebywania w strefie biletowej metra pasażer jest obowiązany posiadać ważny bilet lub dokument uprawniający do bezpłatnych przejazdów i na każde żądanie kontrolera biletów przedstawić go do kontroli w sposób umożliwiający weryfikację jego ważności. Pasażer, który nie posiada ważnego biletu lub dokumentu uprawniającego do bezpłatnych przejazdów, w pierwszej kolejności po wejściu do pojazdu lub w trakcie przekraczania strefy biletowej metra jest obowiązany skasować/

aktywować bilet oraz upewnić się, że kasownik potwierdził fakt skasowania/aktywowania biletu zielonym sygnałem świetlnym i krótkim sygnałem dźwiękowym. Wyjątek stanowią bilety występujące w formie biletu pojazdowego lub w formie innego nośnika zaakceptowanego przez (...), które nie wymagają skasowania w kasowniku. Jeżeli bilet nie został skasowany/aktywowany pomimo istnienia takiego wymogu, pasażer nie może legitymować się takim biletom jako uprawniającym do przejazdu lub przebywania w strefie biletowej metra.

Dalej wskazać należy, że zgodnie z § 25 ww. Regulaminu, w przypadku stwierdzenia braku odpowiedniego ważnego biletu lub braku ważnego dokumentu poświadczającego uprawnienie do bezpłatnego albo ulgowego przejazdu, kontroler biletów pobiera właściwą należność za przewóz i opłatę dodatkową albo wystawia wezwanie do zapłaty. W przypadku odmowy uiszczenia należności za przewóz wraz z opłatą dodatkową pasażer zobowiązany jest okazać kontrolerowi dokument umożliwiający stwierdzenie tożsamości. Na jego podstawie kontroler wystawia wezwanie do zapłaty (§ 25 ust. 1 i 2 Regulaminu).

Dodać też należy, że zgodnie z postanowieniami § 3 Załącznika nr 2 do Uchwały nr (...) W. z dnia 13 marca 2008 r. w sprawie opłat za usługi przewozowe środkami lokalnego transportu zbiorowego w (...) W., zmiany uchwały w sprawie ustalenia ulg za usługi przewozowe środkami lokalnego transportu zbiorowego w (...) W. oraz zmiany uchwały w sprawie regulaminu przewozu osób i bagażu środkami lokalnego transportu zbiorowego w (...) W. (Dz. Urz. Woj. (...) nr 52, poz. 1849 ze zm.) – bilet stanowi dowód wniesienia opłaty i uprawnia do korzystania ze środków lokalnego transportu zbiorowego na (...) W. wyłącznie po jego skasowaniu lub aktywowaniu.

Konieczne jest również wskazanie, że zgodnie z tekstem jednolitym uchwały nr (...) Rada (...) >

Odnosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, Sąd zauważa, że pozwana nie wykazała, aby tego dnia miała przy sobie jakikolwiek ważny bilet, bądź by była w podróży po swoje niepełnosprawne dziecko (lub by je odwoziła) z którejś z placówek wymienionych powyżej w pkt 7 załącznika do uchwały nr (...). Na wezwaniu do zapłaty nie odnotowano, aby załączono do wezwania jakikolwiek „zakwestionowany dokument” (a więc właśnie bilet). To daje asumpt do uznania, że pozwana nie miała przy sobie żadnego biletu - czy to zwykłego, czy to ulgowego. Nadto, z ww. wezwania nie wynika też, aby pozwana podróżowała w celu odebrania bądź zawiezienia swojej córki A. B. bądź do placówki oświatowej bądź lekarskiej, co z kolei oznacza, że w tej sytuacji nie korzystała ona z żadnych ulg, wobec czego winna była ponieść pełną opłatę za przejazd. Jednakże, jak już wskazano uprzednio, M. B. (1) nie skasowała żadnego biletu, jak również nie wylegitymowała się ważną kartą miejską. Co prawda, M. B. (1) posiada Kartę Dużej Rodziny, która uprawnia do otrzymania ulg m.in. ale tylko na kolei, nie zaś w komunikacji miejskiej.

W konsekwencji, na podstawie art. 33a ust. 3 Prawa Przewozowego, wobec stwierdzenia przez kontrolera biletów braku odpowiedniego i ważnego biletu na przejazd, na pozwanej ciążył obowiązek uiszczenia opłaty przewozowej oraz opłaty dodatkowej za przejazd bez ważnego biletu.

Zgodnie z „Taryfą przewozową określającą rodzaje biletów oraz wysokość opłat za usługi przewozowe środkami lokalnego transportu zbiorowego w (...) W. obowiązującą od dnia 1 stycznia 2014 r.” (Załącznik do Uchwały Rady (...) W. nr (...) z dnia 03 października 2013 r.) opłata za bilet jednorazowy w strefie 1 wynosiła 4,40 zł, opłata ulgowa - 2,20 zł, zaś opłata dodatkowa za przejazd bez odpowiedniego dokumentu przewozu wynosiła 50-krotność ceny biletu jednorazowego normalnego obowiązującego wyłącznie w strefie 1., tj. 220 zł (50 x 4,40 zł).

W toku postępowania pozwana podniosła, że zawsze ma przy sobie ważny bilet. Jednak okoliczności tej nie wykazała w żaden sposób, mimo, że to na niej, stosownie do treści art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. spoczywał ciężar dowodu. Ciężaru tego pozwana jednak nie udźwignęła. Co prawda złożyła ona do akt kserokopię kart miejskiej, jednakże jest to karta jej syna, nie zaś pozwanej. Nadto, przedstawiła kserokopię legitymacji osoby niepełnosprawnej, jednakże jak zaznaczono, jako opiekun przysługuje jej bezpłatny przejazd, jednakże jedynie wówczas, gdy zawozi córkę do lub z określonych (i zgłoszonych) placówek oświatowych czy leczniczych. Przy tym pozwana nie wykazała, aby w dniu 17 grudnia 2013 r. taka sytuacja miała miejsce. Nadto, przedstawiła także Kartę Dużej Rodziny, jednakże karta ta uprawnia do zniżek na kolei, nie zaś w transporcie miejskim.

Wobec powyższego, w ocenie Sądu, strona pozwana nie wykazała, aby wezwanie do zapłaty zostało wystawione w sposób nieuprawniony. Z tego też względu, zdaniem Sądu, powództwo miasta (...) W. – (...) było zasadne i zasługiwało na uwzględnienie.

Jeżeli dłużnik opóźnia się z zapłatą, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia (art. 481 § 1 k.c.). Wobec nieoznaczenia z góry stopy odsetek należą się odsetki ustawowe (art. 481 § 2 k.c.). Zasadą prawa cywilnego jest, że dłużnik popada w opóźnienie, jeżeli nie spełnia świadczenia w terminie, w którym stało się ono wymagalne.

Odnosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy, Sąd zauważa, że powód wystawił wezwanie do zapłaty nr (...), z którego wynika, że należność wskazana w tym wezwaniu winna być uregulowana w ciągu 14 dni. Skoro wezwanie to zostało wystawione w dniu 17 grudnia 2013 r., to zgodnie z powyższym stano się ono wymagalne z dniem 01 stycznia 2014 r. Wobec powyższego, od tej daty Sąd zasądził ww. odsetki.

Na marginesie, Sąd zauważa też, że nie doszło do przedawnienia roszczenia. Zgodnie bowiem z przepisem art. 77 ust. 3 pkt 4 w zw. z art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (t. jedn. Dz. U. 2012, poz. 1173 ze zm.) roszczenia z tytułu należności przewozowych przedawniają się z upływem roku - od dnia zapłaty, a gdy jej nie było - od dnia, w którym powinna była nastąpić.

Wobec faktu, że wezwanie do zapłaty wystawione zostało dnia 17 grudnia 2013 r. tym samym 14 dniowy termin płatności należności z niego wynikający upływał z końcem dnia 31 grudnia 2013 r. Powództwo w sprawie niniejszej zostało wywiedzione w dniu 09 września 2014 r., to z kolei oznacza, że roszczenie powoda nie uległo przedawnieniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o art. 102 k.p.c., uznając, że z uwagi na sytuację finansową i życiową pozwanej, a także specyfikę niniejszej sprawy, zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek skutkujący nie zasądzeniem od strony przegrywającej kosztów procesu na rzecz strony wygrywającej. Za podjęciem takiego rozstrzygnięcia przemawia nie tylko wzgląd na sytuację materialną, rodzinną i życiową M. B. (1), lecz także charakter żądania poddanego rozstrzygnięciu Sądu. Orzekając o kosztach procesu, Sąd miał także na uwadze postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1974 r., II CZ 223/73, zgodnie z którym, zastosowanie przez Sąd art. 102 k.p.c. powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, który by uzasadniał odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej). Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego. M. B. (1) jest matką samotnie wychowującą trójkę dzieci, w tym jedno niepełnosprawne. Dochód rodziny - co wynika z załączonego do akt sprawy oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku i dochodach - nie jest znaczny. Nadto, Sąd doszedł do przekonania, że pozwana w sposób błędny zinterpretowała przepisy dotyczące komunikacji miejskiej w zakresie przysługujących jej uprawnień. Te właśnie względy, w ocenie Sądu, przemawiały za zastosowaniem przepisu art. 102 k.p.c.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji wyroku.

SSR Monika Borowska

ZARZĄDZENIE

(...)

SSR Monika Borowska

03.08 2015 r.